

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Reģionālā ekonomika, reģionu un pašvaldību loma tajā

Raivis Bremšmits
VARAM Reģionālās politikas departamenta direktors

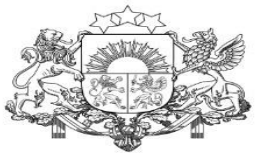

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

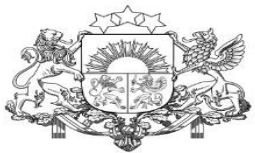
Galvenie virzieni

**Pašvaldības
loma!**

Uzņēmējdarbības vide reģionos

Vietas
sagatavošana un
produktivitāte

Cilvēkkapitāls

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Jautājumi diskusijai

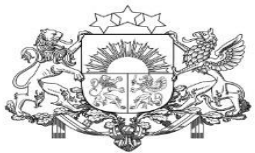
- *Vai piedāvātais risinājums ir atbilstošs izaicinājumiem?*
 - Vietas sagatavošana un produktivitāte
 - Cilvēkkapitāla piesaiste
- *Citi risinājumi (finansējums, regulējums, zināšanas) izaicinājumu pārvarēšanai?*

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iespējamie rīcības virzieni: UZŅĒMĒJDARBĪBA (1)

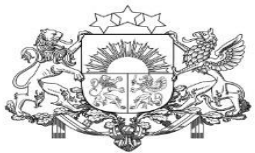
Uzdevums	Budžets	Rezultāts
1. <u>Vietas sagatavošana uzņēmējam un to produktivitāte</u>		
Publiskā infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam – turpinājums 3.3.1./5.6.2. SAM (VARAM)	400 000 000	• 3 188 darba vietas jeb 200 milj. <i>euro</i> bruto darba algas* • 270 000 000 <i>euro</i> nefinanšu investīcijas (Nacionālais rādītājs, ES regulas rādītājs) • Nodarbinātības līmeņa pieaugums %, personas 15-74 gadi – 0,73% (NAP rādītājs) • Vismaz 133 uzņēmumi ar augstu apgrozījumu (ES regulas rādītājs)
Ieguldījumi pamatlīdzekļos esošo/jaunu produktu un pakalpojumu attīstībai (EM)	144 392 200	• 231 027 520 <i>euro</i> darba algu fonds (Nacionālais rādītājs)** • Produktivitāte uz vienu nostrādāto stundu, 2010=100% (NAP rādītājs) • Vismaz 48 uzņēmumi ar augstu apgrozījumu (ES regulas rādītājs)
Reģionālie projekti – reģionālā fonda izveide no pašvaldību budžeta nodokļu ieņēmumiem (IIN, NĪN)	168 milj. <i>euro</i> (esošā budžeta pārdale)	84 milj. <i>euro</i> nefinanšu investīcijas Pakalpojumu sniegšanas izmaksu samazinājums pašvaldībām vismaz par 10% (Nacionālais rādītājs)
Reģionālā inovāciju un zināšanu partnerība	Tiks precizēts sarunās ar IZM un EM	Izveidota platforma RIS ieviešanai reģionālā līmenī

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iespējamie rīcības virzieni: UZŅĒMĒJDARBĪBA (2)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
1. <u>Vietas sagatavošana uzņēmējam un to produktivitāte</u>		
Nekustamā īpašuma regulējuma pilnveidošana, uzlabojot īpašuma pārdošanas nosacījumus atbilstoši komersanta ieguldījuma apjomam	Esošā budžeta ietvaros	Izveidota jauna uzņēmējdarbības atbalsta forma (veicot izmaiņas normatīvajos aktos) pašvaldībām attiecībā uz pašvaldības nomas objektu efektīvu izmantošanu
Teritoriju plānošana - gatavība uzņemt investīciju projektus un prasību samērīgums komersantiem	Esošā budžeta ietvaros	Veikti grozījumi teritorijas attīstības plānošanu reglamentējošajos normatīvajos aktos
Pašvaldību darbības standarts – atbalsta komplekts uzņēmējdarbībai	Esošā budžeta ietvaros	Identificēts specifisku uzņēmējdarbības atbalsta instrumentu kopums, kuri jāievieš un jāīsteno pašvaldībām

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iespējamie rīcības virzieni: UZŅĒMĒJDARBĪBA (3)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
<u>2. Cilvēkkapitāla piesaiste</u>		
Cilvēkkapitāla piesaiste reģionos un darba spēka mobilitāte - ieguldījumi darba algās (ZM)	64 113 800	64 113 800 <i>euro</i> darba algu fonds (Nacionālais rādītājs) - Nodarbinātības līmeņa pieaugums %, personas 15-74 gadi – 0,12% (NAP rādītājs) - Vismaz 21 uzņēmums ar augstu apgrozījumu (ES regulas rādītājs)
Pašvaldību garantiju instrumenta attīstība	Esošā budžeta ietvaros	Izveidota jauna uzņēmējdarbības atbalsta forma (veicot izmaiņas normatīvajos aktos) pašvaldībām - pašvaldību garantiju instrumenta attīstība, lai nepietiekama nodrošinājuma gadījumā pašvaldībai būtu iespēja sniegt garantiju uzņēmējiem (Nacionālais rādītājs)
Nodokļu risinājumi darba algu atbalstam Latgales reģionā (Rēzeknes un Latgales SEZ pilnveide)	Esošā budžeta ietvaros	- Pilnveidoti atbalsta pasākumi (veicot izmaiņas normatīvajos aktos), paredzot nodokļu atbalstu par paredzamajām algu izmaksām jaunās darba vietās, kas ir saistītas ar sākotnējiem ieguldījumiem 9 500 000 <i>euro</i> darba algu fonds
Mājokļu atbalsts darba spēkam (VB) (EM)	Atbilstoši Valsts budžeta 2019.gadam likumprojektam	Īstenota īres mājokļu būvniecības atbalsta programma
Remigrācijas atbalsta pasākumi	4 505 000	8 132 remigranti 140 uzņēmējdarbības projekti

**Sadarbība ar komersantu - VARAM,
EM un ZM instrumentu koordinācija**

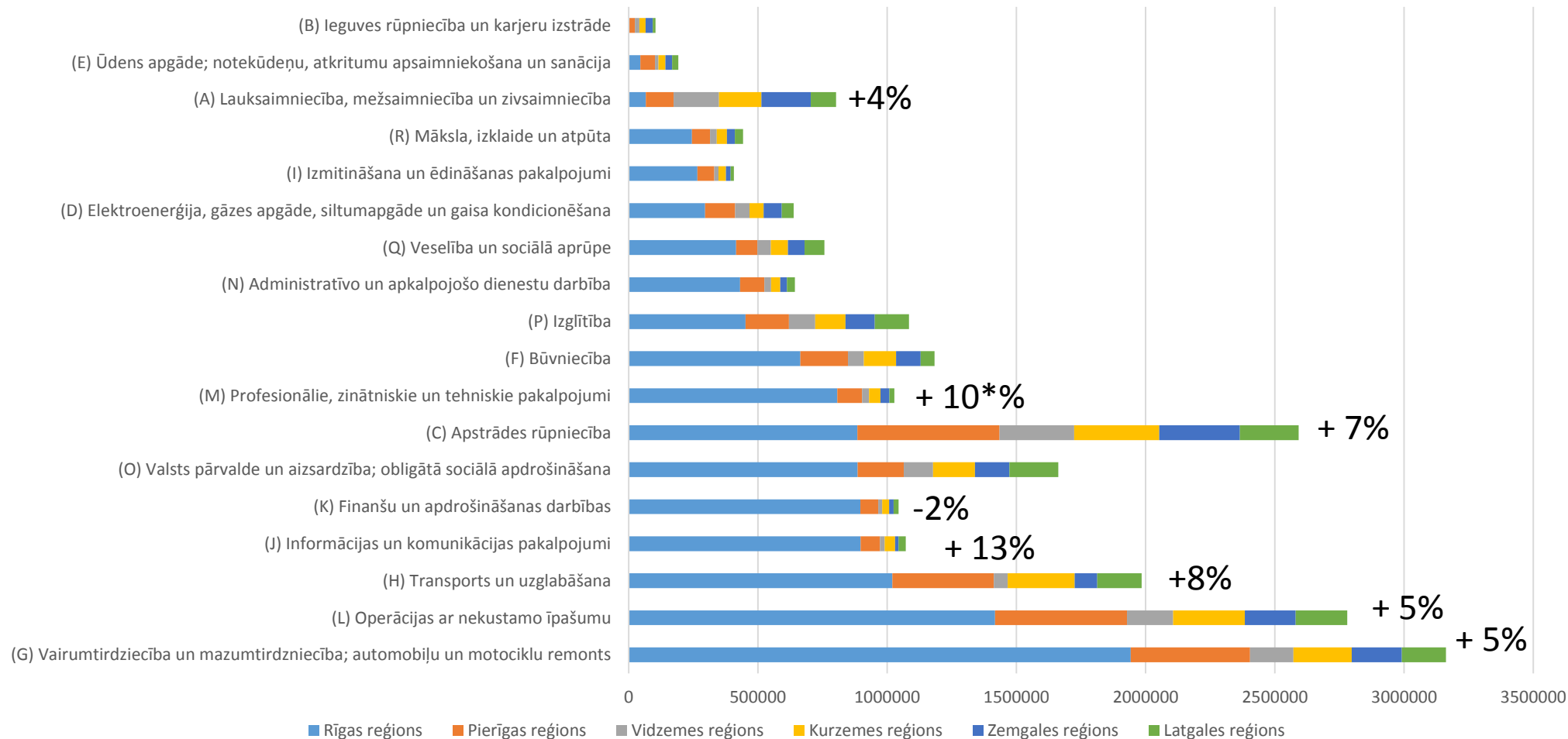
Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iespējamie rīcības virzieni: UZŅĒMĒJDARBĪBA (1)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
Publiskā infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam – turpinājums 3.3.1./5.6.2. SAM (VARAM)	400 000 000	• 3 188 darba vietas jeb 200 milj. <i>euro</i> bruto darba algas* • 270 000 000 <i>euro</i> nefinanšu investīcijas (Nacionālais rādītājs, ES regulas rādītājs) • Nodarbinātības līmeņa pieaugums %, personas 15-74 gadi – 0,73% (NAP rādītājs) • Vismaz 133 uzņēmumi ar augstu apgrozījumu (ES regulas rādītājs)
Ieguldījumi pamatlīdzekļos esošo/jaunu produktu un pakalpojumu attīstībai (EM)	144 392 200	• 231 027 520 <i>euro</i> darba algu fonds (Nacionālais rādītājs)** • Produktivitāte uz vienu nostrādāto stundu, 2010=100% (NAP rādītājs) • Vismaz 48 uzņēmumi ar augstu apgrozījumu (ES regulas rādītājs)
Cilvēkkapitāla piesaiste reģionos un darba spēka mobilitāte - ieguldījumi darba algās (ZM)	64 113 800	• 64 113 800 <i>euro</i> darba algu fonds (Nacionālais rādītājs) • Nodarbinātības līmeņa pieaugums %, personas 15-74 gadi – 0,12% (NAP rādītājs) • Vismaz 21 uzņēmums ar augstu apgrozījumu (ES regulas rādītājs)

Pievienotā vērtība pa reģioniem (2016 gads + 3 gadu izmaiņas jomā)

Pievienotā vērtība 2016.gads

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstības papildinātība

Komersants

**Investīcijas komercdarbībā
(privātās investīcijas)**

**Investīcijas publiskajā
infrastruktūrā (publiskās
investīcijas)**

Pašvaldība

- Iekārtas, aprīkojums, tehnoloģijas (EM)
- Darba algas (ZM)
- Darbaspēka apmācības

Industriālā zona

- Ēku (telpu) izbūve, rekonstrukcija
- Ūdensapgādes un kanalizācijas, lietus notekūdeņu, siltumapgādes infrastruktūra
- Pievadceļi
- Elektroapgādes un gāzes pieslēgums

Rezultāti:

**Darba
algu
fonds**

**Nefinanšu
investīcijas**

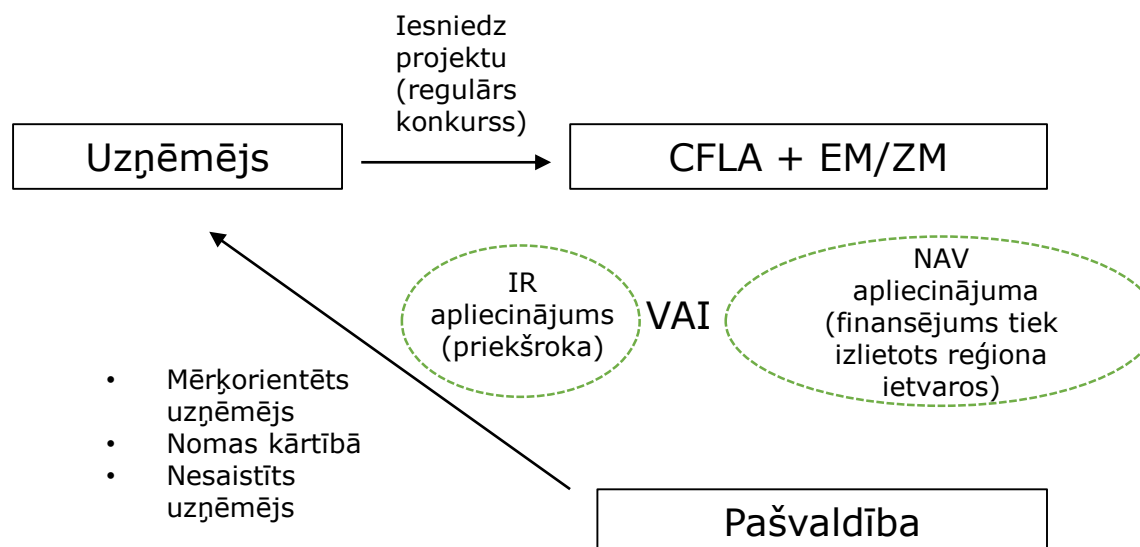
**Darba
vietas**

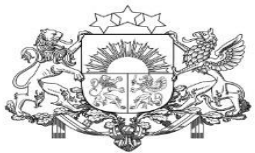
Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Investīciju koordinācija uzņēmējdarbības attīstībai

- Finansējuma sadale uzņēmēju projektiem reģionāli
- Uzņēmējdarbības atbalstam finansējums tiek plānots pašvaldību attīstības programmā:
 - ✓ Nenosakot labuma guvēju – nav garantēts
 - ✓ Demonstrē pašvaldības projekta papildinātību (ja tāda ir)
- Projektu atlasē tiek iesniegts pašvaldības apliecinājums par uzņēmēja papildinātību pašvaldības projektam

**Reģionālā inovāciju un zināšanu partnerība
(platforma sadarbībai ar augstskolām,
uzņēmējiem, NVO)**

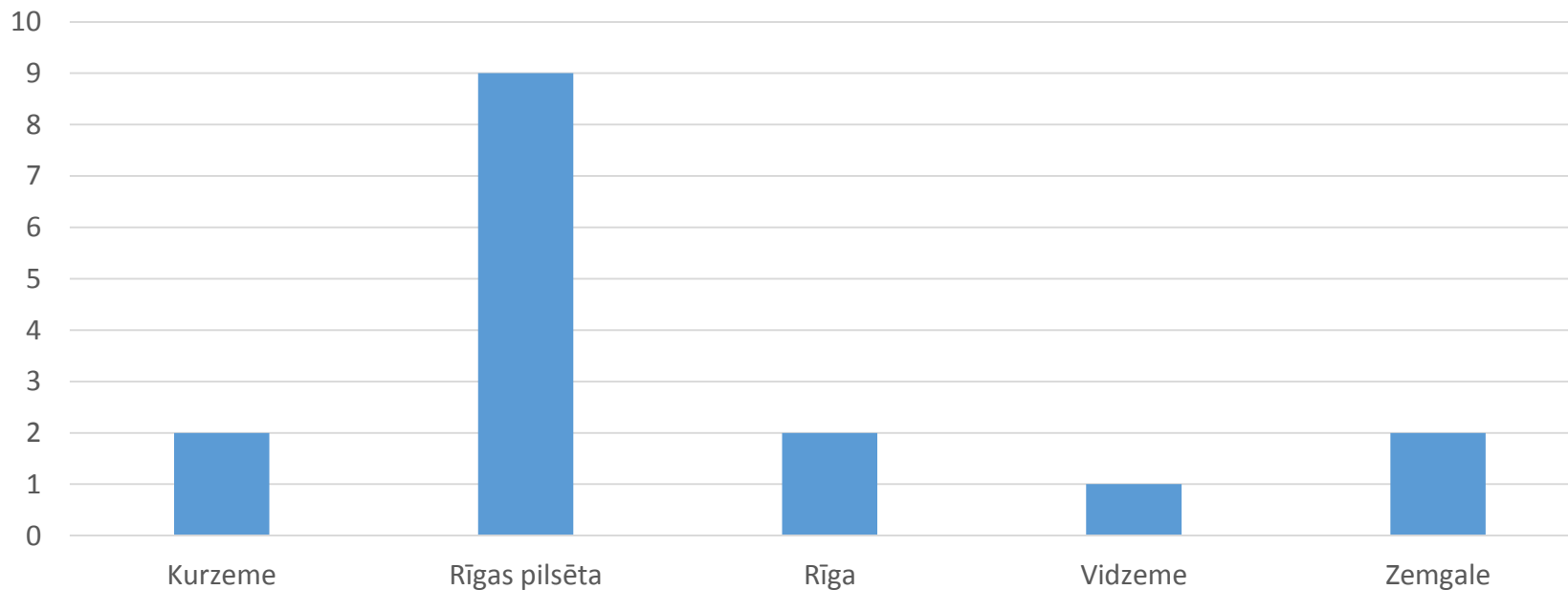

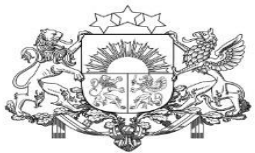
Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Reģionālā inovāciju un zināšanu partnerība (platforma sadarbībai ar augstskolām, uzņēmējiem, NVO) I

- Koordinētas darbības nepieciešamība, lai veiksmīgāk mobilizētu izaugsmei nepieciešamos (fiziskos, intelektuālos, finansiālos) resursus, vietējās ekonomikas konkurētspējas uzlabošanai
- Pašlaik netiek apzinātas visas iespējas un instrumenti, ar kuriem pašvaldība var darboties
- Trūkst atbalsta reģionu attīstības programmu ieviešanai

Inovāciju vaučeru saņēmēju skaits

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

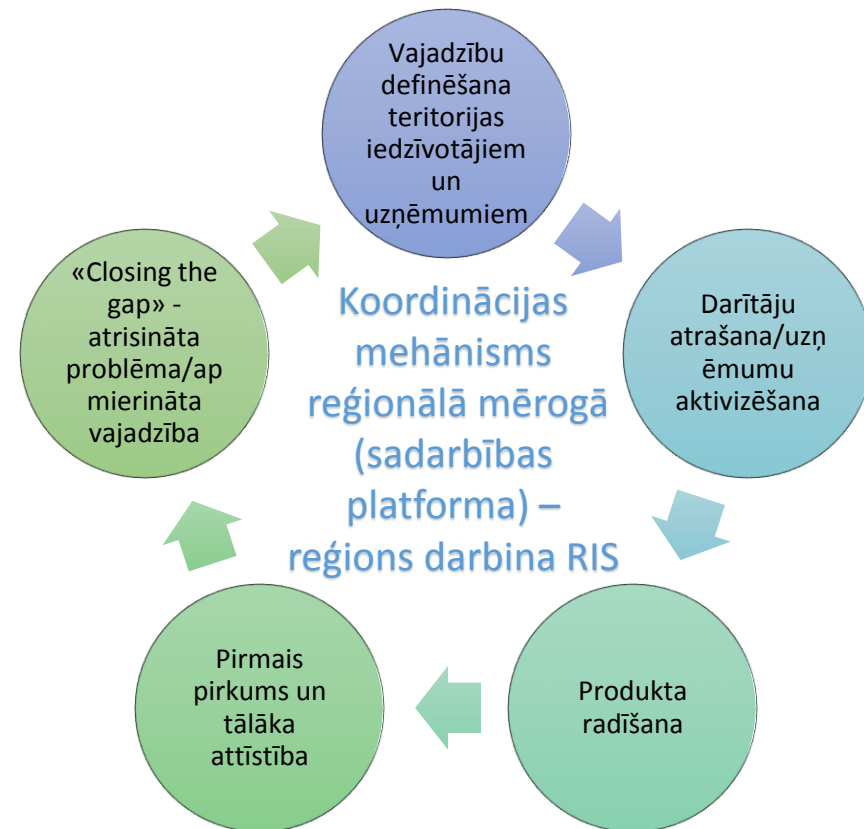
Reģionālā inovāciju un zināšanu partnerība (platforma sadarbībai ar augstskolām, uzņēmējiem, NVO) II

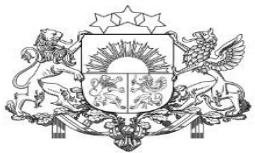
Galvenie reģiona uzdevumi:

- Īstenot spēcīga līdera lomu ar vīziju un spējām prioritizēt resursus, aktivitātes un sasniegumus, radot labvēlīgu vidi uzņēmējdarbībai un inovācijai
- Veidot sistēmas elementu sadarbības tīklu vietējā mērogā (industrija – zinātne – valsts sektors)
- Novērtēt reģionālās un teritoriālās īpatnības un vietējās uzņēmējdarbības vajadzības

Ieguvumi:

- Koordinētas rīcības īstenošana reģionālā līmenī
- Līdzsvarotas attīstības nodrošināšana visā teritorijā
- Veiksmīgāka investīciju piesaiste

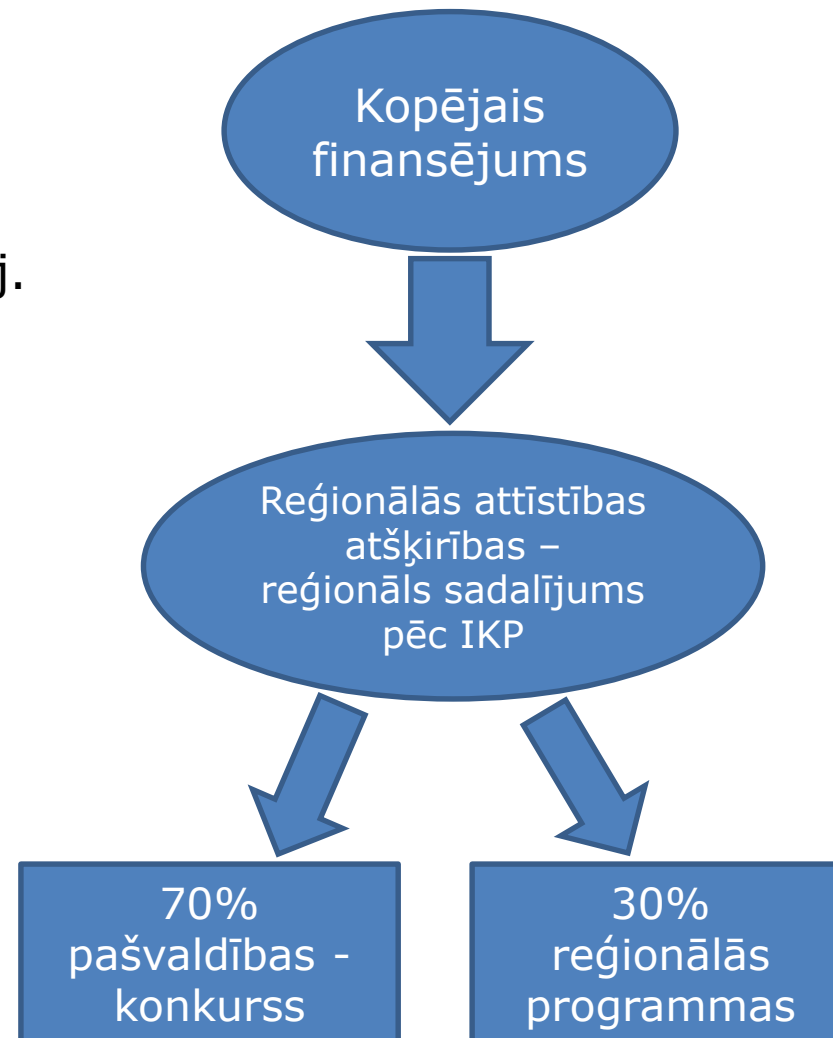

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Atbalsta modelis

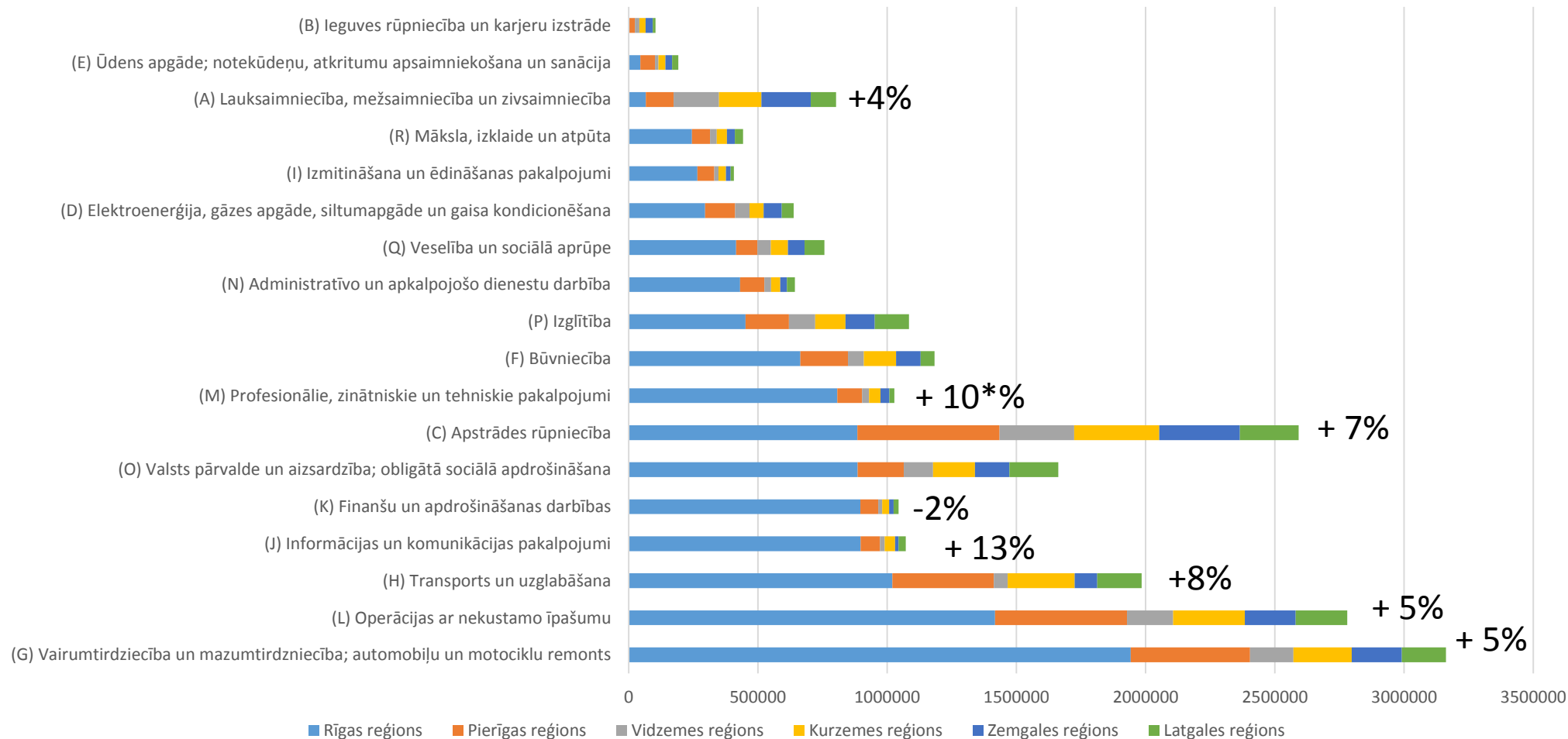
- **Pieeja** (ES fondi uzņēmējdarbībai + pakalpojumiem + mobilitātei = 898 milj. *euro*)
 - **Reģionālās attīstības atšķirības**
 - IKP kritērijs un tematiskā koncentrācija mazāk attīstītajiem reģioniem
 - **Konkurētspējīgākie projekti** – pašvaldībām reģionālā mēroga konkurss (70% finansējuma)
 - **Mērķteritorijas** – finansējums reģionālā mēroga projektiem (30% finansējuma)

Pašvaldības iniciatīva – reģionālais fonds

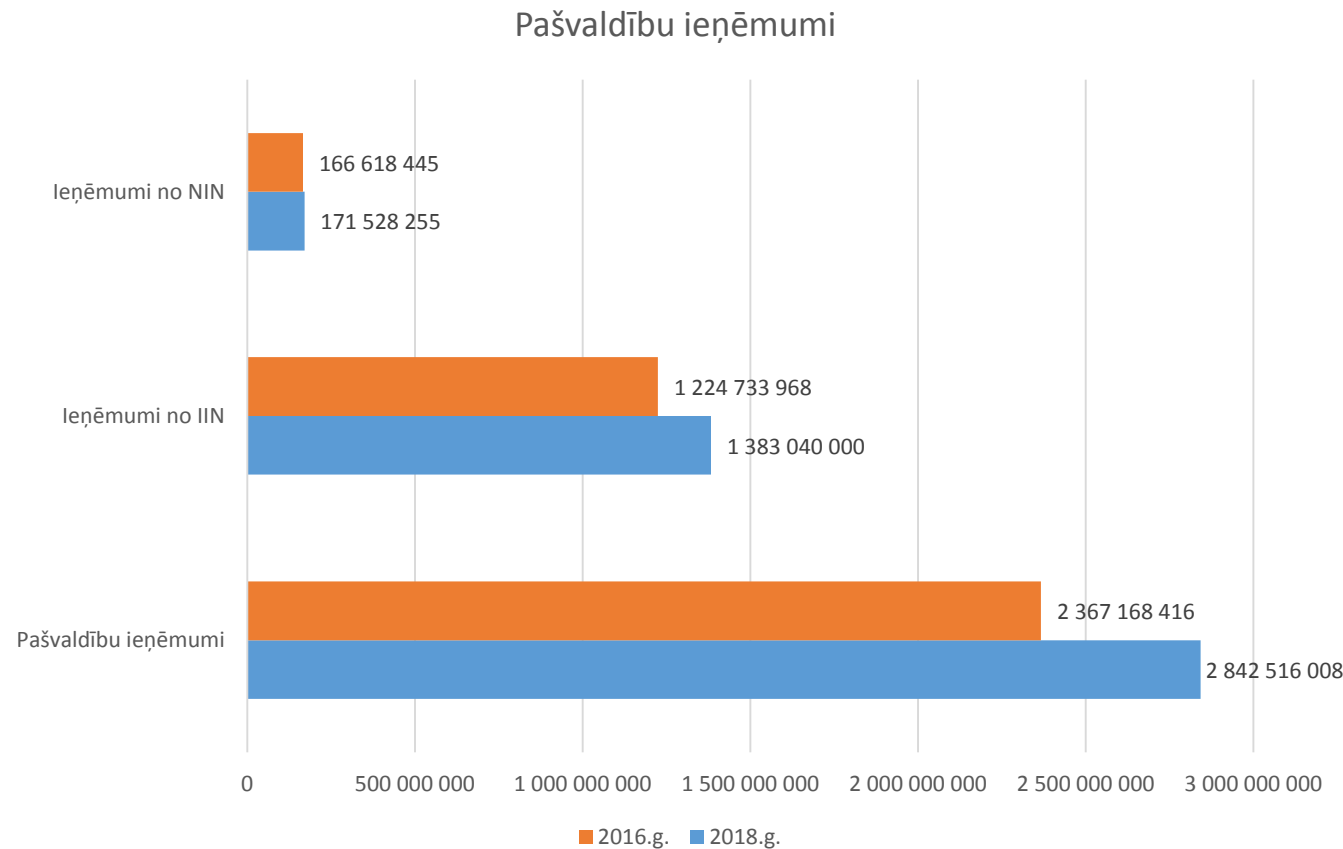
Pievienotā vērtība pa reģioniem (2016 gads + 3 gadu izmaiņas jomā)

Pievienotā vērtība 2016.gads

Augoša ekonomika – augošie nodokļu ieņēmumi

3 gadu laikā
+ 475 milj. euro ieņēmumos
+158 milj. euro IIN

Zemgale:

- 7 gados +54,5 milj. euro
- 3 gados +18,6 milj euro

Kur palika pieaugums ?

Ko tas varēja risināt?

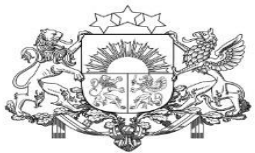
- ES fondi nav mūžīgi
- Vai pašvaldības iniciatīva tiek novērtēta/atbalstīta ?

Pašvaldības ne vienmēr iegūst no uzņēmuma atbalstīšanās:

- IIN pārdale ieguvumu pārdale pēc deklarētās dzīves vietas
 - Pārējie nodokļi (UIN, PVN) nenonāk pašvaldībā
- Ilgstoši neatrisinātas problēmas:
 - Nav pirmā prioritāte atrašanās vietā – būtiska reģionam
 - Ir prioritāte, taču investīcijas vienai pašvaldībai nesamērīgi lielas

Mērķtiecīgāka resursu izmantošana – reģionālie projekti un pašvaldību budžets

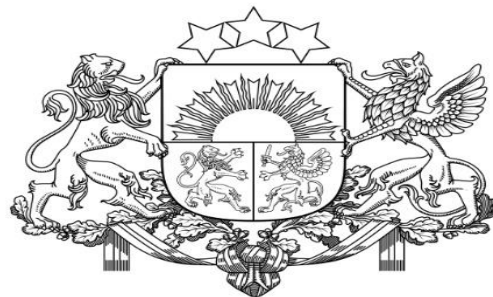
- **Daļa (%) no pašvaldību nodokļu (IIN,NIN) pieauguma reģionā (kopā ar PFIS) tiek rezervēts reģionālā mērogā**
- **Izmantošanas mērķis:**
 - ✓ Uzņēmējdarbības atbalsta projekti
 - ✓ Pakalpojumu efektivitāte (ietaupījums)
- **Plānošanas pieeja – plānošanas reģiona programma - atbalsts konkrētu problēmu risināšanai (reģionālā mērogā):**
 - ✓ Jauni uzņēmumu projekti - reģionālie projekti (IIN nav vienā pašvaldībā)
 - ✓ Pašvaldības iniciatīvu novērtēšana – ja aktīvi paši veica ieguldījumu uzņēmējdarbības atbalstam

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Jautājumi diskusijai

- *Vai piedāvātais risinājums ir atbilstošs izaicinājumiem?*
 - Vietas sagatavošana un produktivitāte
 - Cilvēkkapitāla piesaiste
- *Citi risinājumi (finansējums, regulējums, zināšanas) izaicinājumu pārvarēšanai?*

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

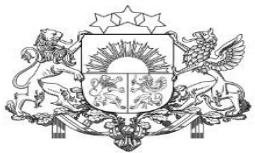
Paldies!

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

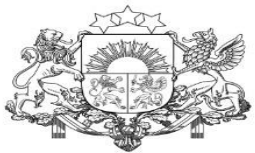
IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iespējamie rīcības virzieni: UZŅĒMĒJDARBĪBA (1)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
1. <u>Vietas sagatavošana uzņēmējam un to produktivitāte</u>		
Publiskā infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam – turpinājums 3.3.1./5.6.2. SAM (VARAM)	400 000 000	• 3 188 darba vietas jeb 200 milj. <i>euro</i> bruto darba algas* • 270 000 000 <i>euro</i> nefinanšu investīcijas (Nacionālais rādītājs, ES regulas rādītājs) • Nodarbinātības līmeņa pieaugums %, personas 15-74 gadi – 0,73% (NAP rādītājs) • Vismaz 133 uzņēmumi ar augstu apgrozījumu (ES regulas rādītājs)
Ieguldījumi pamatlīdzekļos esošo/jaunu produktu un pakalpojumu attīstībai (EM)	144 392 200	• 231 027 520 <i>euro</i> darba algu fonds (Nacionālais rādītājs)** • Produktivitāte uz vienu nostrādāto stundu, 2010=100% (NAP rādītājs) • Vismaz 48 uzņēmumi ar augstu apgrozījumu (ES regulas rādītājs)
Reģionālie projekti – reģionālā fonda izveide no pašvaldību budžeta nodokļu ieņēmumiem (IIN, NĪN)	168 milj. <i>euro</i> (esošā budžeta pārdale)	84 milj. <i>euro</i> nefinanšu investīcijas Pakalpojumu sniegšanas izmaksu samazinājums pašvaldībām vismaz par 10% (Nacionālais rādītājs)
Reģionālā inovāciju un zināšanu partnerība	Tiks precizēts sarunās ar IZM un EM	Izveidota platforma RIS ieviešanai reģionālā līmenī

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iespējamie rīcības virzieni: UZŅĒMĒJDARBĪBA (2)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
1. <u>Vietas sagatavošana uzņēmējam un to produktivitāte</u>		
Nekustamā īpašuma regulējuma pilnveidošana, uzlabojot īpašuma pārdošanas nosacījumus atbilstoši komersanta ieguldījuma apjomam	Esošā budžeta ietvaros	Izveidota jauna uzņēmējdarbības atbalsta forma (veicot izmaiņas normatīvajos aktos) pašvaldībām attiecībā uz pašvaldības nomas objektu efektīvu izmantošanu
Teritoriju plānošana - gatavība uzņemt investīciju projektus un prasību samērīgums komersantiem	Esošā budžeta ietvaros	Veikti grozījumi teritorijas attīstības plānošanu reglamentējošajos normatīvajos aktos
Pašvaldību darbības standarts – atbalsta komplekts uzņēmējdarbībai	Esošā budžeta ietvaros	Identificēts specifisku uzņēmējdarbības atbalsta instrumentu kopums, kuri jāievieš un jāīsteno pašvaldībām

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iespējamie rīcības virzieni: UZŅĒMĒJDARBĪBA (3)

Uzdevums	Budžets	Rezultāts
<u>2. Cilvēkkapitāla piesaiste</u>		
Cilvēkkapitāla piesaiste reģionos un darba spēka mobilitāte - ieguldījumi darba algās (ZM)	64 113 800	64 113 800 <i>euro</i> darba algu fonds (Nacionālais rādītājs) - Nodarbinātības līmeņa pieaugums %, personas 15-74 gadi – 0,12% (NAP rādītājs) - Vismaz 21 uzņēmums ar augstu apgrozījumu (ES regulas rādītājs)
Pašvaldību garantiju instrumenta attīstība	Esošā budžeta ietvaros	Izveidota jauna uzņēmējdarbības atbalsta forma (veicot izmaiņas normatīvajos aktos) pašvaldībām - pašvaldību garantiju instrumenta attīstība, lai nepietiekama nodrošinājuma gadījumā pašvaldībai būtu iespēja sniegt garantiju uzņēmējiem (Nacionālais rādītājs)
Nodokļu risinājumi darba algu atbalstam Latgales reģionā (Rēzeknes un Latgales SEZ pilnveide)	Esošā budžeta ietvaros	- Pilnveidoti atbalsta pasākumi (veicot izmaiņas normatīvajos aktos), paredzot nodokļu atbalstu par paredzamajām algu izmaksām jaunās darba vietās, kas ir saistītas ar sākotnējiem ieguldījumiem 9 500 000 <i>euro</i> darba algu fonds
Mājokļu atbalsts darba spēkam (VB) (EM)	Atbilstoši Valsts budžeta 2019.gadam likumprojektam	Īstenota īres mājokļu būvniecības atbalsta programma
Remigrācijas atbalsta pasākumi	4 505 000	8 132 remigranti 140 uzņēmējdarbības projekti